

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Ογδοος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσια.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

16 Σεπτεμβρίου 1879

Σφραγὶς τῆς ἐκτάκτου ἐπιτροπείας τοῦ τῶν Βορείων
Κυκλάδων Τμήματος, ἐν ἔτει 1829.

Ἡ σφραγὶς αὕτη εἶναι βεβαίως ἡ τῆς Ἐκτάκτου ἐπιτροπείας τοῦ τῶν Βορείων Κυκλάδων Τμήματος, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸ Ἰ΄ ψήφισμα (13 Ἀπριλίου 1828) περιελάμβανε τὰς νήσους: Σύβραν, Σέριφον, Θερμιά, Τζέαν, Ἄνδρον, Τήνον, Μύκονον καὶ τὰς παρακειμένας νήσους. Καὶ περὶ μὲν τῆς διοικητικῆς διαιρέσεως τοῦ Κράτους εἰς Τμήματα, παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὰ εἰρημένα ἐν τῷ 183 ἀριθμῷ τῆς Ἐστίας. Περὶ δὲ τῆς σφραγίδος, ἧς ὁ τύπος ὧδε παρετέθη, λέγομεν ὅτι, αὕτη ἀναμφίβως ἐχαράχθη κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1829 ἔτους, ἦτοι μετὰ τὴν ἐν Ἄργει Δ΄ Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, ὅτε δηλονότι, κατ' ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης, τὸ τῆς Ἀθῆναις σύμβολον ἀντικατέστη διὰ τοῦ Φοίνικος ο. (βλ. Συλλογὴν Α. Ζ. Μάμουκα, Τόμ. ΙΑ΄, σελ. 114 καὶ 827-829).

Ἐν Ἀθήναις, κατ' Ἀύγουστον 1879. Α. Ζ. Μ.

Ἡ ἐπομένη περίεργος περιγραφή τῶν ἡθῶν καὶ ἐπίμων τῶν Ἑσκιμῶν μετεφράσθη ἐπὶ τὸ περιληπτικώτερον ἐκ τῆς Quarterly Review. Σ. τ. Δ.

ΕΣΚΙΜΩΝ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Οἱ Ἑσκιμῶι κατέχουσιν ἀπεράντους ἐκτάσεις ἐν ταῖς ἀρκτικαῖς χώραις τῆς γῆς. Πρὸς εὐτυχίαν δὲ τῶν κατοίκων αἱ χώραι αὗται οὐδὲν ἔχουσι τὸ δυνάμενον τὰ διεγείρη τὴν ἀπληστίαν τῶν Ἀλεξάνδρων, τῶν Ναπολεόντων καὶ τῶν Γουλιέλμων τοῦ ἡμετέρου πεπολιτισμένου μὲν ἀλλὰ κακοῦ κόσμου. Μέχρι δὲ ἐποχῆς τίνος οὐ μακρὰν ἀφ' ἡμῶν ἀπεχούσης, πᾶν ὅ τι οἱ ἄνθρωποι ἐγίνωσκον περὶ Ἑσκιμῶων, ἠδύνατο νὰ παρασταθῇ ἀπλῶς δι' ἐνὸς καὶ μόνου ἐρωτηματικοῦ σημείου. Πρὸ πεντήκοντα δ' ἐτῶν μάτην ὁ ἐθνολόγος θὰ ἐξελαρυγγίζετο κραυγάζων. «Τί ἐστὶν Ἑσκιμῶς;» αἱ κραυγαὶ του θὰ ἦσαν «φωνὴ βοῶντος ἐν ἐρήμῳ».

Καὶ ἀληθῶς αἱ ὀλίγιστα περὶ τῶν δυσμοίρων

τούτων εἰδήσεις ἐπήγαζον ἐξ ἀνθρώπων εἴτε ἀμαθῶν εἴτε περὶ πᾶν ἄλλο ἐχόντων καιρὸν νὰ καταγίνωνται ἢ περὶ τὴν συναγωγὴν εἰδήσεων ἀκριβῶν περὶ Ἑσκιμῶων. Διότι οἱ φαλαινοθῆραι καὶ οἱ τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν περιηγηταὶ ἐρχόμενοι εἰς τὰς χιονίνους καλύβας τῶν Ἑσκιμῶων οὐδὲν ἄλλο ἐζήτουν κατὰ πρῶτον ἢ οἱ μὲν φαλαινοθῆραι λίπος φαλαίνης καὶ φώκης, ὅπερ καταβροχθίζουσι μεθ' ὄσης καὶ οἱ Ἑσκιμῶι δ-ρέξεως, οἱ δὲ περιηγηταὶ ἐλεύθερα ὕδατα καὶ δίωδον πρὸς τὰ βορειοδυτικά. Τὸ μόνον ἐρώτημα ὅπερ ἐγένετο πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς ὑπὸ τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτοὺς ξένων ἦτο «Ποῦ ὑπάρχουσι φάλαιναι; Τίς εἶνε ἡ πρὸς τὸν Βερίγγιον πορθμὸν ὁδός;» Καὶ αἱ μὲν πρὸς τοὺς φαλαινοθήρας διδόμεναι ἀποκρίσεις ἦσαν ἐνίοτε ὠφέλιμοι καὶ ἐπιτυχεῖς, ἀλλ' αἱ πρὸς τοὺς ἐξερευνητὰς τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν ἀποκρίσεις καὶ πληροφορίαι περὶ τοῦ ἀν' ὑπάρχει θάλασσα πρὸς τὰ βορειοδυτικά, ἦσαν μηδαμιναὶ καὶ τὰ μάλιστα ἀνεπαρκεῖς. Ὡστε ἐκ τῆς συναφείας τῶν πεπολιτισμένων φυλῶν καὶ τῶν ἀπολιτιστῶν οὐδὲν οὐδαμῶς ὠφελήθη ἡ ἐπιστήμη. Ἐγένετο δὲ μόνον γνωστὸν ὅτι οἱ Ἑσκιμῶι εἶνε δεξιότατοι θηρευταὶ ἢ μᾶλλον ἀλιεῖς τῆς φώκης καὶ τῆς φαλαίνης, ὅτι ἀγαπῶσιν ἐξαιρέτως τὸ λίπος τῶν ζῶων τούτων καὶ ὅτι ὁσάκις ἔχουσιν αὐτὸ ἀφθονον, κατακλίνονται ὑπταί, ἀνοίγουσι τὸ στόμα, αἱ δὲ γυναῖκες τῶν παραγμίζουσιν αὐτὸ διὰ τοῦ πολυτίμου τούτου λιχνεύματος, ἐξ οὗ δύνανται νὰ φάγωσι 15 λίτρας καθ' ἡμέραν. Διηγοῦνται δὲ ὅτι μεираκιὸν τι ἐν διαστήματι εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν κατεβρόχθισεν 8 1/2 λίτρας κρέατος ἡμιπεπηγότος καὶ ἡμιψημένου, 1 λίτραν καὶ 2 οὐγγίας ἄρτου καὶ 1 1/2 λίτραν βροφηματος πικτοῦ· ταύτην δὲ ὅλην τὴν μάζαν ἐπότισε διὰ τριῶν ποτηρίων γινέβρας, ἐνὸς ποτηρίου γρόγ καὶ πέντε λιτρῶν ὕδατος.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἑσκιμῶι οὐδέποτε πλύνονται εἰ μὴ σπανιώτατα, ἴσως ὅταν ἡ θερμότης ἀναλύη τοὺς πάγους καὶ τὴν χιόνα τῶν καλυβῶν αὐτῶν, τοσοῦτον εἶνε ἀκάθαρτος, ὥστε δύσκολον ἦτο νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν τὸ ἀληθὲς χρώμα τοῦ δέρματός των ὑπὸ τῶν πυκνῶν στρώμα τοῦ λίπους τοῦ καλύπτοντος τὸ πρόσωπόν των.

Καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν, ὡς εἴπομεν, ὅλα ὅλα τὰ μέχρι τινὸς γνωστὰ περὶ Ἑσκιμῶων. Ἀλλὰ

βραδύτερα ὅμως γενομένων ἐπιμελῶν ἐρευνῶν κατορθώθη ὥστε νὰ δυνάμεθα σήμερον νὰ ἀποκριθῶμεν εἰς τὴν ἐρώτησιν «τί ἐστὶν Ἑσκιμῶς ;» διὰ τῆς παρούσης ἐθιολογικῆς πραγματείας· ἀλλὰ μὴ ταραστέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά, φιλόμουσοι ἀναγνώστριαι, δὲν θὰ σκοτίσωμεν τὰς κεφαλὰς ὑμῶν δι' ἐθιολογικῆς τινος καὶ φιλολογικῆς συζητήσεως, οὐχί· ἐν μόνον ἐπιθυμοῦμεν, νὰ πιστεύσητε εἰς ἡμᾶς, ἀφ' οὗ ἐκθέσωμεν ὑμῖν τὰ πορίσματα τῶν μέχρι τοῦδε ἐθιολογικῶν μελετῶν.

Οἱ Ἑσκιμῶοι λοιπόν, εἶνε τὰ λείψανα τῆς προϊστορικῆς ἐκείνης φυλῆς τῶν κυνηγῶν καὶ τῶν ἀλιέων, ἧτις ἄλλοτε κατῴκησεν ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀκτῶν τῆς Εὐρώπης, ἕως οὗ ἐκδιωχθεῖσα ὑπὸ ἐτέρων ἰσχυροτέρων φυλῶν, κατέφυγεν εἰς τὰς ὀπὰς καὶ τὰς γωνίας μέχρι τῶν περάτων τῶν μεγάλων ἠπείρων. Ἡ φυλὴ δὲ αὕτη ἐξῆσε καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Δανίᾳ καὶ ἐν Σουηδίᾳ καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ, καταλιποῦσα ἔγνη τῆς διαβάσεως αὐτῆς τοὺς ἐν ταῖς χώραις ταύταις ἀνευρισκομένους τάφους, σκευὴ κλπ. Ἐκ τούτων δ' εἶνε οἱ ἐπὶ τῶν ἀποτομῶν Ἰσπανικῶν ὀρέων σημερινοὶ Βάσκοι, ἐν Σουηδίᾳ οἱ Λάπωνες καὶ Φίννιοι κατὰ μῆκος τῆς ῥωσικῆς ἀκτῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ. Δὲν εἶνε δ' εὐκόλον νὰ ὀρισθῇ τίμη τρόπον τὸ μέγα τοῦτο μέρος τῆς προϊστορικῆς ταύτης οἰκογενείας εἰσεχώρησε μέχρι τῶν ἀξένων ἐκείνων χωρῶν, ἔνθα εἶνε γνωστὸν τὴν σήμερον διὰ τοῦ ὀνόματος τῶν Ἑσκιμῶων. Ὅπως δὴποτε ὅμως πιθανότατα ὑπῆρξαν ἐν ταῦθα ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὄντως αὐτόχθονες καὶ τέκνα τῆς γῆς ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῶν πάγων αὐτῶν καὶ τῶν χιόνων. Ἄλλ' εἴτε αὐτόχθονες εἴτε μὴ, εἶνε κλάδος μεγάλης οἰκογενείας φέροντες τὴν μεγίστην τῆς καταγωγῆς των ἀποδείξιν ἐν τῇ γλώσσῃ των, ἧτις πλείστην ἔχει συγγένειαν πρὸς τὴν λαπωνικὴν, τὴν βασιικὴν, τὴν οὐγγρικὴν καὶ τὴν τουρκικὴν.

Ἐκ τούτων ὁ ἀναγνώστης βλέπει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι οἱ Ἑσκιμῶοι οὗτοι οἱ ὑπὸ τῶν χιόνων καὶ τῶν πάγων περιτετελιχισμένοι, καὶ καταδικασμένοι εἰς ἐξ ὅλων μνηῶν συνεχῆ νύκτα κατ' ἔτος, οἱ οὐδενός ἄλλου πράγματος ἔχοντες χρεῖαν ἢ τοῦ λίπους τῆς φαλαίνης, καὶ ὧν ἢ ὑπαρξίς φαίνεται τοσοῦτον ἀθλία εἰς τὸν πεπολιτισμένον ἄνθρωπον, οἱ Ἑσκιμῶοι λέγομεν εἶνε οἱ γεννῆτορες λαῶν τινῶν ἐκ τῶν μάλιστα ὑπερφηάνων καὶ ἀλαζόνων. Τουρκικῆτις παροιμία λέγει ὅτι οἱ Οὐγγροι εἶνε κενοδοξότεροι καὶ τοῦ ταῶ, καὶ εἶνε μὲν βέβαιον ὅτι οἱ Οὐγγροι ἀνταποδίδουσι τὰ ἴσα πρὸς τοὺς Τούρκους, ἀλλ' ὅμως τὸ περίεργον εἶνε ὅτι οἱ Ἑσκιμῶοι καὶ τὰ δύο προμνημονευθέντα παγῶνια εἶνε μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς, καὶ ἔχουσι τὰ αὐτὰ δικαιώματα νὰ σεμνύνωνται καὶ ἐπαίρων-

ται καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ των καταγωγῇ.

Ὅρισαντες ἤδη τὴν θέσιν τῶν Ἑσκιμῶων μεταξὺ τῶν φυλῶν τῆς γῆς, ἐξετάσωμεν αὐτοὺς ἐγγύτερον, βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ φωτός ὑπερδιέχουσαν ἐπ' αὐτῶν αἱ ἐρευναι τοῦ ἐκ Δανίας κ. Ἑρρίκου Ῥίγκ. Ὁ ἐπιστήμων οὗτος διέτριψεν ἐν ταῖς σκυθρωπαῖς ταύταις χώραις δεκαεξὶ χειμῶνας, ἐλθὼν μὲν κατ' ἀρχὰς χάριν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν, καταντήσας δὲ βαθμηδὸν βασιλικὸς ἐπιθεωρητῆς ἢ διοικητῆς τῶν ἐν Γροιλανδίᾳ μεσημβρινῶν δανικῶν καταστημάτων. Καλλιστον δὲ παράδειγμα ἐγένετο εἰς πάντας τοὺς διοικοῦντας ὑπήκοον λαὸν ἰθαγενῆ. Ἐμαθε τὴν γλῶσσαν αὐτῶν κατορθώσας δι' αὐτῆς νὰ λάβῃ πείραν καὶ νὰ ἀγαπήσῃ τὴν ἀπλὴν ἐκείνην φυλὴν μεθ' ἧς συνέζησε· λίαν δὲ ταχέως ἀνεγνώρισεν ὅτι ἐν τῷ Ἑσκιμῶ τῆς Γροιλανδίας ἐνυπῆρχεν ἄλλο τι ἢ ἄνθρωπος μόνον καταβροχιζῶν κρέας φώκης καὶ λίπος φαλαίνης· ἡ ἀξιόλογος αὕτη φυλὴ εὐρέθη ἔχουσα γλῶσσαν ἐπαρκῆ καὶ ἐξαιρετον συλλογὴν παραδόσεων καὶ παραμυθίων, ἅτινα συνέλεξεν ἐπιμελῶς μετὰ πολλοῦ κόπου κατορθώσας νὰ ὑπερικήσῃ τὴν φυσικὴν δειλίαν τῶν κατοικῶν καὶ τὸν δισταγμὸν ὃν ἔχουσι πάντες οἱ τοιοῦτοι λαοὶ εἰς τὸ νὰ ἀνακοινώσωσιν εἰς ξένους τὰς δημῶδεις αὐτῶν θρησκευτικὰς δοξασίας. Συνέλεξε δὲ περὶ τὰ πενταχόσια παραμύθια, ὧν ἑκατὸν πενήκοντα ἐξέδοτο πρὸ τετραετίας. Πᾶσαι δὲ αὗται αἱ ἐρευναι αὐτοῦ συνετέλεσαν ἵνα πᾶς περὶ Ἑσκιμῶων λόγος τοῦ ἀκαμάτου δανοῦ ἔχη κῦρος μέγα.

Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ῥίγκ καὶ τοι κατ' ὄνομα εἶνε συλλογὴ παραμυθίων, ἀλλὰ πράγματι ὅμως περιέχει πολὺ πλεόν ἢ παραμύθια. Ἐν τῇ μεστῇ πολυμαθείᾳ εἰσαγωγῇ τοῦ βιβλίου ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται ἀλληλοδιαδόχως περὶ τῆς γλώσσης αὐτῶν, τῆς κοινωνικῆς συντάξεως, τῶν νόμων, τῆς θρησκείας, τῆς καταγωγῆς αὐτῶν, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐπιδράσεως τοῦ μετὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν συγχρωτισμοῦ. Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἔπονται αἱ παραδόσεις καὶ τὰ παραμύθια.

Τὸ καθ' αὐτὸ ὄνομα τῶν Ἑσκιμῶων εἶνε Ἰνρουοί, ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον «λαός», τὸ δὲ Ἑσκιμῶς εἶνε ἐπωνυμία, ἢ ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον παράβγαλμα ἢ παρατσούκλι. Δῆλα δὲ οἱ Ἀβενάκεις φυλὴ ἐκ τῶν ἐρυθροδέρμων τῆς βορείας Ἀμερικῆς, περιφρονοῦντες τρόπον τινὰ τοὺς Ἰννουοὶ ὡς τρώγοντας ὤμους ἰχθῦς, ἐπωνόμασαν αὐτοὺς ἐσκιμῶους, τουτέστιν «ἰχθυοφάγους», ὅπερ ἰσοδυναμεῖ κατ' αὐτοὺς πρὸς τὸ ἄγριος, βάρβαρος. Καὶ ναὶ μὲν καὶ οἱ Ἀβενάκεις ἦσαν ἄγριοι καὶ βάρβαροι, πελεκίζοντες καὶ καταβροχιζίζοντες τοὺς αἰχμαλώτους, ἀλλ' ἦσαν τοῦλάχιστον ἄνθρωποφάγοι, οὐχὶ ὅμως καὶ ἰχθυοφάγοι καὶ μάλιστα ὡμῶν ἰχθύων, πρᾶγμα τὰ μάλιστα κατ' αὐτοὺς ἀποτρόπαιον! Οἱ πρῶτοι δὲ ἀναγρά-

ψαντες τὸ ὄνομα τῶν βορείων τούτων λαῶν ἀκούσαντες τὸ ἐπικρατήσαν ἐπώνυμον ἀνέγραψαν αὐτὸ ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς ὀνομάτος, εὐτὼ δὲ οἱ Ἴννουοὶ ἐγένοντο εἰς ἡμᾶς γνωστοὶ ὡς Ἑσκιμῶοι.

Ὁ κ. Ῥίγκ πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ διήρσεσε τοὺς Ἑσκιμῶους εἰς δύο μεγάλα τμήματα, εἰς Γροιλανδοὺς καὶ εἰς καθ' αὐτὸ Ἑσκιμῶους, καὶ τοὺς μὲν Γροιλανδοὺς εἰς ἀνατολικούς καὶ δυτικούς καὶ εἰς βορείους, τοὺς δ' Ἑσκιμῶους εἰς τοὺς ἐν Λαβραδορίδι ζῶντας, εἰς τοὺς ἐν ταῖς μέσαις χώραις οἰκοῦντας, οὗς κυρίως γινώσκουσιν οἱ φαλαινοθήραι καὶ οἱ ἐρευνηταὶ τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν, εἰς τοὺς δυτικούς, καὶ εἰς τοὺς ἀσιατικούς, οἵτινες εἶνε ἀμιγέστεροι καὶ καθαρῶτεροι τῶν ἐπὶ τῆς ἀμερικανικῆς ἀκτῆς.

Οἱ ἄνθρωποι, μάλιστα δὲ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀναγιγνώσκοντες, εἶνε λίαν ἀπαιτητικοὶ κατὰ τὸν δέκατον ἔνατον αἰῶνα καθ' ὃν ζῶμεν. Γνωστὸν δὲ εἶνε τὸ ἀστείως λεγόμενον ὅτι καλλίτερον γράφει τις περὶ πράγματος ὅπερ ὀλίγον γινώσκει καὶ ὀλιγώτερον ἔννοε. Ἄλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ θανοῦ συγγραφέως, ὅστις τούναντίον γράφει κάλλιστα περὶ πράγματος ὅπερ καὶ γινώσκει κάλλιστα, κατορθώσας νὰ ἐπαρκῆσῃ εἰς πάσας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης, σπουδάσας κατὰ βάθος ἐν τῶν κυριωτάτων τμημάτων τῆς φυλῆς ταύτης, τοὺς Γροιλανδοὺς μεθ' ὧν καὶ συνέζησε πλείστον χρόνον. Κατ' αὐτὸν λοιπὸν οἱ Γροιλανδοὶ ἐκπροσωποῦσι τοὺς Ἑσκιμῶους ἐν γένει, ὅποιοι δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἦσαν ὅτε οἱ Εὐρωπαῖοι ἤλθον κατὰ πρῶτον πρὸς αὐτοὺς ἀρχομένου τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θανικὴ κυβέρνησις φέρεται πρὸς αὐτοὺς πατριωτικὰ οὐδόλως ἐνοχλοῦσα αὐτούς, εἶνε πιθανόν ὅτι οἱ σημερινοὶ Γροιλανδοὶ Ἑσκιμῶοι ὀλίγον διαφέρουσι τῶν πρὸ αἰῶνος προγόνων τῶν πλὴν τοῦ ὅτι εἶνε σήμερον χριστιανοί. Καὶ εἶνε μὲν, ὡς εἴπομεν, ὑπήκοοι θανοί, ἀλλὰ δὲν ἐξεδανίσθησαν πλὴν τινων ἐξαιρέσεων ἀσημάντων. Οὐδόλως μετέβαλον τὰς ἔξεις αὐτῶν, τρώγουσιν ἔτι φώκας καὶ φαλαίνας ὡς καὶ οἱ πανάρχαιοι προπάτορες αὐτῶν. Ἀγαπῶσι τὴν φώκην πολὺ πλέον ἢ ὅσον ὁ Κινέζος τὸ δρύϊνον καὶ τὸν ἰνδοκάλαμον καὶ ὁ Ἴρλανδοὺς τὰ γεώμηλα· προτιμῶσι δὲ αὐτὸ οὐ μόνον διότι τὸ νομίζουσιν ἐξαιρετικὴν τροφήν, ἀλλὰ καὶ διότι εἶνε τὰ μάλιστα κατάλληλον εἰς τὴν ὑγίειάν των.

Πλὴν δὲ τούτου ἡ φώκη εἶνε τὸ πᾶν· διὰ τοῦ κρέατος αὐτῆς τρέφει τὸν Ἑσκιμῶον, διὰ τοῦ δέρματος ἐνδύει οὐ μόνον αὐτόν τε καὶ τὴν οἰκογένειάν του ὅλην, ἀλλὰ καὶ τὰ πλοιάριά του μεγάλα καὶ μικρά, διὰ δὲ τοῦ λίπους συντηρεῖ τὴν λυχνίαν αὐτοῦ. Συντόμως δ' εἰπεῖν ἄνευ τῆς φώκης, ἥτις εἶνε τοσοῦτον πολυπληθὴς ἐν ταῖς

ἀρκτικαῖς ταύταις χώραις, ὁ Ἑσκιμῶος οὐδὲ ἓνα κἄν μῆνα θὰ ἠδύνατο νὰ ζήσῃ.

Αἱ κατοικίαι τῶν Ἑσκιμῶων εἶνε δύο εἰδῶν, τὸ μὲν θέρος σκηναί, τὸν δὲ χειμῶνα καλύβαι. Καὶ αἱ μὲν σκηναὶ αἱ αὐταὶ περίπου παρ' ἀπάσαις ταῖς φυλαῖς, εἶνε προσδεδεμένοι ἐπὶ πασσάλων καὶ κεκαλυμμένοι διὰ διπλοῦ στρώματος δερμάτων φώκης καὶ ὑψηλότεραι μὲν κατὰ τὴν εἴσοδον, χαθμαλωτέραι δὲ κατὰ τὸ ὀπισθεν μέρος. Αἱ δὲ καλύβαι διαφέρουσι, διότι εἶνε ἐκτισμέναι ἢ τε διὰ λίθων ἢ τε διὰ πλίνθων. Μόνον δὲ οἱ κατὰ τὰς μεσαίας χώρας οἰκοῦντες Ἑσκιμῶοι κατασκευάζουσι καλύβας ἐκ τεμαχίων πάγου, οἱ δὲ δυτικοὶ κατασκευάζουσιν αὐτάς διὰ σανίδων. Εἶνε δὲ πᾶσαι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου, εἴσοδον ἔχουσαι μακρὸν διάδρομον χαθμαλὸν μὲν ἐν τῷ μέσῳ ὑψόμενον δὲ βαθμηδὸν κατὰ τὰ ἄκρα. Ἡ καθ' αὐτὸ οἰκία σύγκειται ἐξ ἑνὸς καὶ μόνουωματίου ἐν ᾧ πλείονες ἐνίοτε οἰκογένειαι συνοικοῦσι κοιμώμεναι ἐπὶ εὐρυτάτου σανιδώματος, ὅπερ ἐν Γροιλανδίᾳ τοῦλάχιστον κείται κατανητικρὸ τῆς εἴσοδου. Ἔθος ὑπάρχει ἐν Γροιλανδίᾳ νὰ ἐκδύονται τὰ ἐξωτερικὰ φορέματά των εἰσερχόμενοι εἰς τινὰ οἰκίαν· ἀλλὰ μετὰ λύπης προσθέτομεν ὅτι τὰ ἐξωτερικὰ ταῦτα φορέματα δὲν ἐπιβάλλουσιν ἀναγκαιῶς τὴν χρῆσιν καὶ ἐσωτερικῶν ἐνδυμάτων, διότι οἱ Ἑσκιμῶοι κατ' οἶκον ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες εἶνε γυμνοὶ μέχρι τῆς ὀσφύος, φοροῦντες μόνον περισκελίδας καὶ ὑπόδηματα.

Ὁ κ. Ῥίγκ περιγράφων τὴν κατοικίαν «πλουσιωτάτης τινὸς οἰκογενείας» παριστᾷ αὐτὴν ἔχουσαν ὠρολόγιον ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ παρ' αὐτῷ κρεμάμενον τετράχορδον. Οἱ τοῖχοι κοσμοῦνται δι' εἰκόνων θρησκευτικῶν, φαίνονται δὲ ποικίλα σκευὴ πῆλινα καὶ τὸ σπανιώτατον ἐν οἰκίᾳ Ἑσκιμῶου σκεῦος ἡ θερμάστρα. Κατὰ τὰ ἄλλα δὲ ἡ οἰκία εἶνε ὡς καὶ ἡ τοῦ πενεστάτου τῶν Ἑσκιμῶων. Ἐπὶ τοῦ σανιδώματος κἀθηται ὁ οἰκοδεσπότης καπνίζων ἐν ἀνέσει, παρ' αὐτῷ δὲ κἀθηται ἡ οἰκοδεσποῖνα θωπεύουσα παιδίον καὶ παρ' αὐτῆ δύο νεάνιδες ἡμὲν ῥάπτουσα φόρεμα, ἡ δὲ ἐπισκευάζουσα ὑπόδημα ἐκ δέρματος φώκης· τρίτη δὲ τις ὀκλάζουσα παρασκευάζει τὸ τέιον. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐδάφους κεῖνται σωρηδὸν πτηνὰ ἄγρια καὶ ὑπὸ τὸ σανιδώμα φαίνεται ἀγροῖον πῆλινον περιέχον ὄστᾳ φώκης. Προσθέσατε εἰς ταῦτα δύο ὄπλα, διάφορα ἐνδύματα ἡπλωμένα ἐπὶ σχοινίων καὶ ἰδοὺ ἔχετε τὰ σύνολον τῆς πλουσιωτάτης κατοικίας.

Ὡς ἀλιεὺς δὲ καὶ θηρευτὴς ἐκ τῆς θαλάσσης τὰ πάντα σχεδὸν ποριζόμενος, ἐλαχίστην ἰδέαν περὶ ἐμπορίου καὶ ἰδιοκτησίας ἔχει ὁ Ἑσκιμῶος. Καὶ τὸ μὲν ἐμπόριον αὐτοῦ περιορίζεται εἰς ἀπλὴν ἀνταλλαγὴν, ἡ δὲ ἰδιοκτησία εἶνε κοινὴ μᾶλλον ἢ ἰδιωτικὴ. Ἐξαιρουμένων μαγειρικῶν τινων σκευῶν, ὄπλων καὶ μικρᾶς τινος προμη-

θείας τροφίμων, δλίγιστοι Ἐσκιμῶοι ἔχουσι τι πλειότερον τῶν ἐνδύματων καὶ τῶν καμάκων αὐτῶν. Πάντα δὲ τὰ ἄλλα εἶνε τῆς κοινότητος, ἢν ἀποτελοῦσι συναθροιζόμενοι πλείονες οἰκογένειαι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ κατοικίᾳ οἰκοῦσαι χάριν ἀμοιβαίας συνδρομῆς καὶ προστασίας.

Φυσικὰ δὲ ἡ «πλουσιωτάτη οἰκογένεια» ἦν ἐξεικονίσασμεν ἀνωτέρω εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῶν οἰκογενειῶν αἰτινες ζῶσιν οὐχὶ ἐν κοινότητι ἀλλὰ μόναι. Ἄλλὰ τοῦτο εἶνε ἐξαίρεσις καὶ νεωτερισμός. Ἐν τοῖς παλαιότεροις μακαρίοις χρόνοις ἐὰν τὰ γλίσχρα μέσα ἐπέτρεπον εἰς τὸν Ἐσκιμῶον νὰ ἔχη κατ' ἐξαίρεσιν δύο γυναῖκας, κατεῖχεν οὗτος μίαν ὅλην οἰκίαν. Ἄλλὰ βαθμηδὸν τῆς οἰκογενείας ταύτης πολλαπλασιαζομένης διὰ γάμων, ἐγίνοντο δεκτοὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην καὶ ἕτεροι «σύνοικοι» καὶ μετ' οὐ πολὺ τρεῖς ἢ καὶ πλείονες οἰκογένειαι συγκατάκουν, ἔχουσαι ἐκάστη ἰδίαν θέσιν ἐν τῷ μόνῳ δωματίῳ τῆς οἰκίας, ἀνάπτουσαι ἐκάστη ἴδιον λύχνον, ἀλλὰ πᾶσαι συνεργαζόμεναι πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν. Ὡς φυσικὴ δὲ συνέπεια συνέβαινε πολλάκις νὰ ἐκχειρίζη, οὕτως εἰπεῖν, ἡ κατοικία αὕτη, καὶ ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῆς νὰ σχηματίζωνται νέοι πυρῆνες οἰκογενειῶν ἐν οἰκίᾳ κτιζομένης παρὰ τῇ πρώτῃ οἰκίᾳ, ὥστε μετ' ὀλίγον χρόνον ἀπετελεῖτο χωρίδιον, οὐ ἄπασαι αἱ οἰκογένειαι ἦσαν συνδεδεμέναι διὰ κοινῶν τιῶν δεσμῶν.

Σημειώσεως δ' ἄξιον εἶνε τὸ ἐξῆς. Μέλη τινα τῆς ἑμοσπονδίας ταύτης δυνατὸν νὰ τιμῶνται διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ἀξίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς· ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς οὐδέποτε διενεόθη νὰ θεωρήσῃ τινα τῶν ἐξεχόντων τούτων μελῶν ὡς ἀρχηγὸν ἢ προϊστάμενον· οὐδὲν ἄλλο σέβας ἀπενέμετο εἰς αὐτὸν ἢ τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν πατέρα ἢ τὸν πάππον, ὡς οἰκογενειάρχην. Λοιπὸν οἱ Ἐσκιμῶοι εἴτε ἐν ἰδίᾳ κατοικίᾳ οἰκοῦντες εἴτε ἀνήκοντες εἰς τὴν αὐτὴν συνοικίαν, εἰς οὐδένα τῶν συνοίκων αὐτῶν ὑπακούουσιν οὐδὲ ὑποτάσσονται. Ἐκ τῶν παραμυθίων των δὲ μανθάνομεν πῶς θεωροῦσιν οἱ Ἐσκιμῶοι τὸν θέλοντα νὰ φανῇ ἀνώτερος τῶν ἄλλων· ἀρπαγα καὶ σφραγιστὴν τὸν ὀνομάζουσιν οἱ συμπολιταὶ του, ἀναγκάζοντες αὐτὸν νὰ ταπεινωθῇ καὶ νὰ ταχθῇ εἰς τὴν αὐτὴν ὡς καὶ οἱ ἄλλοι σειράν. Ἐὰν δὲ ξένος τις ἐπεθύμει νὰ συγκατοικήσῃ καὶ νὰ γείνη μέλος τινὸς τῶν συνοικίων αὐτῶν, ἔπρεπε πρῶτον νὰ συναινέσῃ ὅλη ἡ κοινότης.

Ἰδωμεν νῦν τοὺς περὶ ἰδιοκτησίας νόμους τῶν Ἐσκιμῶων. Ἐκ πάσης φονευομένης φώκης διανέμονται μεταξὺ τῶν συνοίκων μέρη τινα αὐτῆς καὶ λίπος· ὥστε καὶ ὁ πτωχότατος οὐδέποτε στερεῖται οὔτε κρέατος πρὸς τροφήν, οὔτε λίπους πρὸς φωτισμόν, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἔλλειψις τῆς συνήθως ἀφθόνου θήρας. Ἄλλὰ πάλιν οὐδεὶς Ἐσκιμῶος ἠδύνατο νὰ ζῆ

ἀργὸς μόνον ἔργον ἔχων νὰ κοκκαλίξῃ τὴν φώκην, ἢν ἄλλοι ἠτύχησαν νὰ συλλάβωσι. Πέραν ἐκάστης συνοικίας ἠδύνατο ὁ βουλούμενος νὰ στήσῃ τὴν καλύβην του καὶ νὰ ἐργάζηται πρὸς ἴδιον ὄφελος. Ἐὰν τις κατώρθου νὰ συλλάβῃ κορμὸν δένδρου παρασυρόμενον ὑπὸ τῶν ὑδάτων καὶ ἀνασύρῃ αὐτὸν ἔξω, ὁ κορμὸς οὗτος ἐθεωρεῖτο κτήμα του. Ἐὰν φώκη τραυματισθεῖσα διέφυγε συμπαρασύρουσα καὶ τὸν κάμακα, ἀνῆκεν εἰς τὸν κτήτορα τοῦ κάμακος ἐφ' ὅσον ἔμενον ἐπ' αὐτοῦ προσδεδεμένη ἡ κύστις ἢ μὴ ἀφίνουσα αὐτὸν νὰ καταβυθισθῇ. Ἐὰν δύο τινὲς ἐτραυματίζον ταυτοχρόνως φώκην ἢ πτηνόν, τὸ θήραμα ἦτο κοινὸν καὶ διενέμετο αὐτὸ οἱ τραυματίσαντες. Ἄλλ' αἱ φάλαιναι ὅμως καὶ τὰ τοιαῦτα μεγάλα ζῶα οἷον οἱ ἀλιεφόφαντες καὶ αἱ ἄρκτοι, ὅπως δῆποτε καὶ ἂν εἶχον συλληφθῇ ἐθεωροῦντο κτήμα οὐχὶ τῶν συλλαβόντων, ἀλλὰ τῆς κοινότητος ὅλης, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἕνεκα τοῦ μεγέθους αὐτῶν καὶ τῆς ἰσχύος ἀπρητεῖτο πρὸς σύλληψιν αὐτῶν ὅλης ἀπὸ κοινοῦ τῆς κοινότητος ἢ προσπάθεια καὶ ἡ δύναμις. Ἐὰν δὲ τινες ἐπανήρχοντο οἴκαδε ἄνευ φώκης ἢ ἄλλης τινὸς τροφῆς, οἱ σύνοικοι αὐτῶν ἐὰν ἦσαν εὐτυχέστεροι ἐν τῇ θήρᾳ, προσεκάλουν αὐτοὺς καὶ τὴν οἰκογενειάν των νὰ μετᾶσχῃσι τοῦ φαγητοῦ των.

Τὸ δικαίωμα δὲ τοῦ νὰ μετέχῃσι πάντες τῶν κοινῶν ἀγαθῶν ἐκφαίνεται ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ, καθ' ἣν ὁ δανεισθεὶς ἐργαλειόν τι ἢ ὄπλον καὶ ἀπολέσας ἢ ὅπως δῆποτε βλάβας αὐτὸ δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰποζημιώσῃ τὸν δανείσαντα. Ἡ δὲ παράξενος ὄντως αὕτη ἀρχὴ ἐθεμελιούτο ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ὅτι ὁ δανείζων δὲν δανείζει τὸ χρήσιμον, ἀλλὰ τὸ περιττεῦον, καὶ δὲν δύναται τις νὰ ἔχη τὸ αὐτὸ δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ πράγματος περιττεῦοντος καὶ πράγματος χρησίμου καὶ ἀπολύτως ἀναγκαίου. Ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ὁ κεκτημένος πλείονα ὠρισμένης τινὸς ποσότητος ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του μετὰ φθονεροῦ ὀφθαλμοῦ, οἵτινες οὐδόλως ἐδίσταζον νὰ δανείζωνται παρ' αὐτοῦ διάφορα πράγματα ἐξεπίτηδες ἵνα τα καταστρέψωσι. Οὐδεὶς βεβαίως ἠδύνατο νὰ ἀφαιρέσῃ τὰ ὅπλα ἢ τὰ ἐνδύματά τινος, ἀλλ' ὅμως ἐὰν οὗτος εἶχε πλείονα ὠρισμένης τινὸς, ὡς εἶπομεν, ποσότητος, τὰ πλείονα ταῦτα ἐγίνοντο κτήμα τῆς κοινότητος, εἰς ἣν ἀναντιρρήτως ἦσαν χρησιμώτερα ἢ εἰς αὐτὸν τὸν κτήτορα. Ὁ ἀρχαϊκὸς δ' οὗτος τρόπος τοῦ ἐννοεῖν τὴν κυριότητα ἦγεν εἰς φυσικώτατον ἀποτέλεσμα, τουτέστι σπανιώτατα ἐπολλαπλασιαζόντο καθ' ὑπερβολὴν τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ὅπλα, ἀφ' οὗ καὶ περὶ τῶν πλοιαρίων ἐφηρμοζέτο τὸ αὐτό, ἦτοι ἐὰν τις εἶχε τρία πλοιαρία, ὄφειλε νὰ κρατήσῃ τὰ δύο εἰς χρῆσίν του, τὸ δὲ τρίτον νὰ το δανείσῃ εἰς τινα τῶν συγ-

γενῶν ἢ τῶν συνοίκων του. Κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ ταύτας τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας πᾶν τὸ μὴ ἀμέσως χρησιμεῖον ἐθεωρεῖτο ὡς ἀδέσποτον, καὶ τούτου ἕνεκα ἠδύνατο νὰ καταληφθῇ ὑπὸ τῆς κοινότητος πρὸς ὄφελος αὐτῆς.

Ἄλλὰ τὰ δικαιώματα ταῦτα συνωδεύοντο ὑπὸ τινῶν ὑποχρεώσεων εἰς ἃς ὑπέκειντο τὰ μέλη τῆς κοινότητος. Κατὰ τινὰ νόμον ὁ δυνάμενος νὰ ἐργάζεται ὤφειλε νὰ θηρεύῃ φώκας καὶ φαλαίνας ἐφ' ὅσον τὸ συνεχῶρει ἢ ἡλικία του ἢ ἕως ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἡλικιωθεὶς ἠδύνατο νὰ τον διαδεχθῇ. Ὁ παραβαίνων τὸν νόμον τοῦτον, ὅστις ἦτο ἀκριβῶς τὸ μόνον θεμέλιον τῆς κοινότητος, ἐξετίθετο εἰς τὰς μομφὰς καὶ τοὺς ὀνειδισμοὺς οὐ μόνον τῶν συνοίκων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπαξοπάντων ἐμοῦ τῶν κατοίκων. Ἐὰν δὲ μὴ ἐφρόντιζεν ἐν καιρῷ νὰ ἀναθρέψῃ τὰ τέκνα του συνεθίζων αὐτὰ εἰς τῆς θλασσης τὰς ἀσκήσεις, ἐδακτυλοδεικτεῖτο ὡς ἄνθρωπος «εἰς οὐδὲν ἀξίους» καὶ ἀτιμίαν προσάπτων εἰς τὴν κοινότητα.

Πρὸς τιμὴν δὲ τῶν Ἑσκιμῶν ὁ κ. Ρίγκ ἀναφέρει ὅτι καίτοι ζῶσιν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ τοσαῦται οἰκογένειαι, πυκνότερον ἢ ὅσον ἐν τισὶ τῶν συνοικιῶν τοῦ Λογδίνου καὶ τῶν Παρισίων, ἀλλ' ὅμως «ἀείποτε ζῶσιν ἐν ἄκρα συμπονοῖᾳ καὶ φιλίᾳ», οὐδέποτε ἐρίζοντες ἢ ὑβρίζομενοι, ὡς συμβαίνει ἐν ταῖς πτωχαῖς συνοικίαις τῆς ἀγγλικῆς πρωτευούσης τακτικῶς κατὰ πᾶν σάββατον ἐσπέρας. Καὶ ἀληθῶς εἰπεῖν ἢ γλῶσσα τῶν Ἑσκιμῶν δὲν ἔχει λέξεις ἐκφραζούσας τὰς ὀχληρὰς ταύτας ἐριδας. Ἄλλὰ πῶς λοιπόν, θὰ ἐρωτήσῃ τις, ἐκδηλοῦσι τὴν δυσαρέσκειαν αὐτῶν προσβαλλόμενοι; Διὰ τῆς σιωπῆς, ἀποκρίνεται ὁ κ. Ρίγκ. «Ὅτι καὶ ἂν εἴπῃς ὑβριστικὸν εἰς τὸν Ἑσκιμῶν, οὗτος οὐδέποτε ἀποκρίνεται. Κατὰ τοῦτο βεβαίως εἶνε πολλὸ ἀνώτερον ἡμῶν. Ἐκ πείρας δὲ γινώσκει πᾶς τις ὅτι οὐδὲν ἐρεθίζει τὸν ὀργισμένον εἴτε ἄνδρα εἴτε γυναῖκα, τοσοῦτον, ὅσον ἢ εἰς τὰς ὕβρεις αὐτοῦ ἀντιτασσομένη σιγὴ ἡμῶν. Ἄλλὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ὅπερ παρ' ἡμῖν χρησιμεύει ὡς ἔλαιον ριπτόμενον ἐπὶ πυρᾶς, παρὰ τοῖς Ἑσκιμῶσι τούναντίον ἐπανάγει τὸν ὀργισμένον εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, καὶ καταπραΰνει τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.

Ἀποτέλεσμα δὲ πάντων τούτων εἶνε ὅτι παρὰ τοῖς Ἑσκιμῶσι δὲν γίνονται δίκαι. Δὲν ἐνθυμούμεθα τίς εἶπέ ποτε ὅτι ἡ περὶ παραδείσου ἔννοια αὐτοῦ ἦτο κοινωμία οὐδὲν ἔχουσα δικαστήριον. Αἶ, λοιπόν ὁ παράδοξος οὗτος ἄνθρωπος δύναται κάλλιστα νὰ παραλάβῃ τὸν ὀδοιπορικὸν του σάκκον καὶ ἐλθὼν κατ' εὐθείαν εἰς Γροιλανδίαν νὰ συγκατοικήσῃ μετὰ τινος τῶν εὐδαίμων τῆς χώρας ταύτης οἰκογενειῶν. Διότι τῷ ὄντι δὲν ὑπάρχουσι δικαστήρια· ἀλλ' ἐνίοτε μόνον οἱ ἱερεῖς συμβιβάζουσι τὰ πράγματα ἐν ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσιν. Ὅθεν ὁ ἐνοχλῶν

τοὺς γείτονας αὐτοῦ καὶ ἐπιμένων εἰς τοῦτο, ἐφέλκεται κατ' αὐτοῦ τὴν δυσμένειαν τῆς κοινότητος ὅλης. Κατὰ τινὰς δ' ἐποχὰς τοῦ ἔτους τελουμένων πανηγύρεων καὶ ἀγῶνων οὐχὶ βεβαίως ὁμοίων, ἀλλ' ὅπως δήποτε ἀντιστοιχοῦντων πρὸς τοὺς μεγάλους τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀγῶνας, ὑπεβάλλετο ἐνώπιον παντὸς τοῦ συνηγμένου λαοῦ ἢ κατὰ τοῦ ἐνόχου κατηγορία τῆς κοινότητος διὰ στιχηρᾶς τινος ἐκθέσεως, εἰς ἣν ὤφειλεν ὁ κατηγορούμενος νὰ ποικριθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἡ δὲ ἀγόρευσις καὶ τῆς κοινότητος καὶ τοῦ κατηγορουμένου ἐγένετο ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, προστιθεμένου ἐνίοτε καὶ συνηγόρου ὅστις καὶ αὐτὸς ἐψάλλον, ἐτυμπάνιζε καὶ ἐχόρευε. Μετὰ τὸ τέλος δὲ τῶν ἐκατέρωθεν ἀγορεύσεων ἢ ὅλη συνέλευσις ἀπεφαινότο καὶ εἴτε κατεδίκαζε τὸν κατηγορούμενον εἴτε ἀπέλυεν αὐτόν, ἢ ἀπόφασις αὐτῆς αὕτη ἦτο ἀνέκκλητος καὶ σεβαστή.

Ἄλλ' ἐνίοτε ὅμως ἐγένοντο καὶ μεγάλα ἐγκλήματα. Ἡ τῶν Ἑσκιμῶν φυλὴ ἐπίστευε καὶ πιστεύει εἰς τὴν μαγείαν, ἧς τοὺς ἐργάτας τιμωρεῖ αὐστηρῶς, οὐ μόνον διότι, κατὰ τὸν φιλόσοφον Ὀμπέσιον, καὶ τοι οὐδὲν κακὸν πράττουσιν εἶνε ὅμως τιμωρητέοι, διὰ τὸν λόγον ὅτι πιστεύουσιν ὅτι δύνανται νὰ πράξωσι τὸ κακόν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ νομίζων ἑαυτὸν μεμαγευμένον, εἰς τὸ κακὸν πάντοτε εἶνε ἐπιρρεπὴς καὶ αἱ ὑποθέσεις του ἀφανίζονται, ὡς ἐὰν ἀληθῶς εἶχε μαγευθῇ. Οἱ ἡμέτεροι νόμοι σὺν τῇ προόδῳ τοῦ χρόνου, οὐδεμίαν δίδουσιν εἰς τὴν μαγείαν πίστιν, ἧτις ὅμως, καὶ τοι ὑπὸ τῶν φώτων τῆς ἐπιστήμης διωκομένη, εἶνε βαθύτατα ἐρριζωμένη ἐν τῇ συνειδήσει τῶν χωρικῶν· τούτου δ' ἕνεκα οἱ ὑπὸ τοιοῦτων ἀγυρτῶν ἐξαπατηθέντες πολλὸ ὄλιγον προκαλοῦσι τὴν συμπάθειαν τῶν δικαστῶν καὶ τῶν ἐνόχων. Ἄλλ' ἐν τῇ ἀπλῇ Γροιλανδίᾳ τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως. Ἐκεῖ καὶ οἱ μάγοι πιστεύουσιν ὅτι δύνανται νὰ μαγεύσωσι καὶ οἱ μαγευθέντες πιστεύουσιν εἰς τὴν μαγείαν· διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ μάγοι τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν ἱερέων, ἀναγομένου τοῦ ἐγκλήματος τούτου εἰς τὸν ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν νόμον μᾶλλον ἢ εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον. Καὶ κατὰ μὲν τοὺς χρόνους τῆς εἰδωλολατρίας, οἱ μάγοι ἐφονεύοντο ὑπὸ τῶν ἱερέων, ἀλλὰ νῦν ὑπὸ τὴν χριστιανικὴν δανικὴν κυβέρνησιν δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν τί γίνονται. Ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει, κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους ἐὰν φιλόδοξός τις ἐπεχειρεῖ νὰ ἐξῆσῃ εἴτε τὴν περιουσίαν του εἴτε τὴν δυνάμιν του, καὶ ἡ κοινότης ἐκρίνει ὅτι ἠδύνατο ἐκ τούτου νὰ προσέθῃ κακόν τι, ὁ φιλόδοξος οὗτος παραχρῆμα ἐφονεύετο ἐπισήμως, ἐν ᾧ αἱ συνήθεις περιστάσεις τῆς ἀνθρωποκτονίας ἀνετίθεντο εἰς τὸν ἰδιωτικὸν νόμον, τουτέστιν εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ αἵματος, ἧτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπαραίτητον καθήκον τοῦ προσεχεστάτου ἀρ-

ρενος συγγενούς τοῦ θύματος. Ἐκπληρώσας δὲ οὗτος τὸ καθήκον τοῦτο ἦτο ὑπόχρεως νὰ προσέλθῃ καὶ καταγγεῖλῃ αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' οὗ ἐξετέλεσε τὴν ἱερὰν ταύτην ὑποχρέωσιν.

Θρησκείαν οἱ Ἑσκιμῶοι πρὶν ἢ γείνωσι χριστιανοὶ ἐλάχιστην ἢ σχεδὸν οὐδεμίαν εἶχον. Ἀλλὰ τὸ ἐλάχιστον τοῦτο ἐπήκει εἰς τὸν ἀπλουστάτον αὐτῶν τρόπον τοῦ ζῆν. Ἦσαν δὲ τοσοῦτον φιλελεύθεροι, ὅσον τις τῶν φοιτητῶν τοῦ Ὄξωνείου πανεπιστημίου ὅστις ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν αὐτοῦ ἐρωτηθεὶς νὰ εἴπῃ μαρτυρίαν τινὰ περὶ τοῦ ὅτι εἰς ὁ Θεός, ἀπήγγειλε τὸ ἐκ τοῦ Κορανίου γνωστὸν ῥητόν «Εἰς ὁ Θεός καὶ προφήτης αὐτοῦ ὁ Μωάμεθ». Ἐπίστευον δὲ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ψυχὴν ἀθάνατον μὲν ἀλλὰ μεταβαίνουσιν εἰς τὰ ζῶα, καὶ ὅτι πᾶς ὁ ὄρατος κόσμος κυβερνᾶται ὑπὸ ὑπερφυσικῶν τινῶν ὄντων. Ἀλλ' ἡ δοξασία αὕτη ἦτο ἀπλῶς μεταβατική καὶ κατέληξεν εἰς τὴν εἰς ἕν ὑπέροχον ὄν πιστίν. Τὸ ὄν τοῦτο ὠνόμαζον οἱ Ἑσκιμῶοι *Torrasoōkon*, τουτέστι «ὑπέροχον Ἀντιλήπτορα», καὶ ἀπεκαλύπτετο εἰς μόνους τοὺς ἀγκυκόκους, τοὺς σοφοὺς, ὁποῖοι ἦσαν οἱ ἱερεῖς. Ἡ θεὰ τῆς Ἀθρονίας ἦτις ἐν τισὶ περιστάσεσι μεταβάλλεται εἰς θεὰν τῆς Πείνης, κἀθηται πρὸ τῆς οἰκίας αὐτῆς ἔχουσα ἐν χερσὶ λύχνον ἀνημμένον. Καθ' ὅσον δὲ τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου ἐκχειρίζον στάζει, ἐκ τῶν μικρῶν σταγόνων γεννῶνται τὰ ζῶα τὰ εἰς τροφὴν τοῦ ἀνθρώπου χρήσιμα· γίνεται δὲ τοῦτο ὁσάντις ἡ θεὰ εἶνε εὐθυμος. Τοῦναντίον δὲ ὅταν ἀθυμήσῃ, ἀνατρέπει τὸν λύχνον καὶ ἀφαιρεῖ τὸ ἔλαιον καὶ τότε καταλαμβάνει τοὺς ἀνθρώπους πείνα. Ὡς φαίνεται δὲ οὐδεμίαν ἐπ' αὐτῆς ἐξουσίαν ἔχει ὁ *Torrasoōkon*. Ἀλλὰ φανερὸν εἶνε ὅτι καὶ ἐὰν ἔχη, δὲν ποιεῖται ὅμως πάντοτε χρῆσιν αὐτῆς, διότι πᾶς Ἑσκιμῶος γινώσκει ὅτι ὑπάρχουσιν ὄραι τοῦ ἔτους καθ' ἃς αἱ φῶκαι σπανίζουσι καὶ τούτου ἕνεκα ἐπέρχεται πείνα.

**

Η ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

Τίς ἐν τῇ κλίνῃ, εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἀνοίγων πάλιν τὰ βλέφαρα, ἢ τίς κατακείμενος πρὸς ἀνάπausιν ἀπλῶς ἢ ἀπόλαυσιν ὕπνου· τίς, ἐνὶ λόγῳ, φεύγων ἢ ἀπεκδεχόμενος ὑπὸ στέγῃν τὴν νήδυμον ταύτην ἀνάπausιν, δὲν περιεργάσθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ τὰς ἐλάχιστας τῆς ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ὄροφῆς ῥωγμὰς ἢ τρύμας, τὰς κηλίδας, τὸν ἴστων ἀραχνιδίου τινός, ἢ τὰς οἰασθῆποτε κοσμηματογραφίας, ἐὰν τοιαῦται ὑπάρχουσιν; Ἐξυπνοῦμεν, καὶ πρῶτον ἀντικείμενον τῶν ὀμμάτων ἀνανηφόντων παρίσταται ἡ ὄροφή· υψάζομεν, καὶ εἰς τὴν ὄροφὴν ἀτενίζομεν, ἕως οὗ ἐπιπροσθήσῃ ἡ πτέρυξ τοῦ ὕπνου· ἀσθενούμεν, καὶ ὅλας ὥρας μακρὰς πρὸς τὴν ὄροφὴν ἀναπέμπομεν στεναίνοντες τὴν φλεγμονὴν τοῦ πυ-

ρετοῦ, τὰς ἀγωνίας τῆς στενοχωρίας, τὰς οἰμωγὰς τῶν ἀλγυθόνων, καὶ αὐτὰ τὰ τῶν ἀναστροφῶν τῆς ἀναρώσεως ἡδιστα ἐκφωνήματα· ἀποδίδομεν, τέλος, τὴν ἐσχάτην ἀναπνοήν, καὶ εἰς τὴν ὄροφὴν προσηλοῦμεν τὸ ἡμαυρωμένον ὄμμα ὡς ἂν ἀγγελοῦ τοῦ θανάτου ἐκεῖ ἤρχετο καὶ ἐνεφανίζετο, καὶ οὕτω πῶς ἀγγελολοροῦμεν, κατὰ τὸ ποιητικὸν ὄντως ῥῆμα τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. Οἱ συγγενεῖς προσαυθῶσι τότε μετὰ φωνῆς ἔκτενοῦς. Μάταιον! ἡ ὄροφὴ προτιμᾶται καὶ τῶν παμφιλτάτων αὐτῶν ὀμμάτων, θερμότερα δακρυροούντων ὅπως ἀποσπάσωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὄψεως τῆς ὄροφῆς.

Ἡθέλῃσα οὕτω νὰ εἴπω ὅτι, ἐν γένει, πρὸς ἡμᾶς κατακεκλιμένους ἡ ὄροφὴ λαμβάνει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν οἷον τόπον τὸ ἔδαφος πρὸς ἡμᾶς ὀρθίους· καὶ ὡς λοιπὸν τερπόμεθα περιπατοῦντες ἐπὶ καλῶς ἐστρωμένου ἔδαφους, ὁμοίως καὶ θεώμενοι ἄνωθεν ἡμῶν καλῶς διακεκοσμημένον ὄροφον. Ἐκτός ἂν τὸ κέντρον ἐπειγούσης ἐργασίας ἢ ἀνυπερέτου χρέους σὲ τινὰξῃ ἀπὸ τῆς στρωμνῆς ἅμα ἀφυπνήσαντα, ὁμολόγησον ὅτι ἀναχασμώμενος καὶ τὰ νενοθρευμένα ἔτι μέλη τανύων, καὶ νοχελῶς τοὺς βραχίονας συσπῶν, ἀγαπᾶς νὰ μείνης ὡς εὕρισκεσαι, εἰς τὴν εὐεστῶ ἐκείνην, τῆς ὄροφῆς ἐπὶ τινὰς ἔτι στιγμὰς θεατῆς, στιγμὰς ὧν ἡ διάρκεια ἐξαρτᾶται εἴτε ἐκ τῆς διαθέσεως τῆς ψυχῆς, εἴτε καὶ ἐκ τῆς θερμοκρασίας τοῦ κοιτῶνος. Καὶ τότε δὲ πάλιν, μεταξὺ τῶν παντοίων στοχασμῶν, σχεδίων ἢ μεληθόνων, ἅτινα ἐπανερχονται καὶ σοῦ ἀπασχολοῦσιν ἀλλεπαλλήλως τὴν διάνοιαν, οἱ ὀφθαλμοί, ὅπου ἂν ἀραιωθῇ ἡ νεφέλη τῶν διαλογισμῶν, διαβλέπουσι καὶ ἀκοντες τὰ τῆς ὄροφῆς ἄτεχνα, ἔντεχνα ἢ κακότεχνα.

Ὅχι δὲ μόνον διὰ τοῦτο ἔχει λοιπὸν χρεῖαν ἐπιμελείας τινός ἢ διακόσμησις τῆς ὄροφῆς, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συντείνῃ κατὰ τι καὶ εἰς τὴν διάπασιν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν ἀπαλὴν ἡλικίαν. Τὸ βρέφος, μέχρις οὗ μάθῃ νὰ ἴσταται ἐπὶ τῶν ποδῶν, πολλὰς τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὥρας τὴν ὄροφὴν ἔχει συνηθέστερον παντὸς ἄλλου τῶν ὀφθαλμῶν ἀντικείμενον. Μήπως τὰ πρῶτα τοῦ νηπίου γράμματα εἶναι, ὡς νομίζομεν, τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα; Ἡδὴ ἀπὸ τοῦ γάλακτος τῆς μητρὸς ἔχει ἐκμάθει ἄλλα, ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἡμῶν καὶ αὐτοῦ. Τὸ βλέπετε ἐνῶ θηλάζει, ἐνῶ ῥέει ἀπὸ τῆς ἀκρας τῶν χειλέων ἢ σταγῶν τοῦ ἀφθόνου γάλακτος, πῶς περιφέρει συγχρόνως πρὸς τὴν ὄροφὴν τὸ χαρωπὸν ὄμμα; Σπουδάζει ἐν πάσῃ ἀνέσει, καὶ ἔχει ἐκμάθει τὰς εὐθείας καὶ τὰς καμπύλας· τοὺς κύκλους καὶ τὰ τόξα, τὰς γωνίας, — ὀρθὰς, ὀξείας ἢ ἀμβλείας, — τὰ τρίγωνα, τοὺς ῥόμβους, τὰ τραπέζια. Τούτων ὄλων ἀποκτᾶ ἰδεῶν σαφῆ, διότι ὁ νοῦς τοῦ νηπίου, ὡς χάρτης ἄγραφος ἔτι καὶ καθαρὸς, τηρεῖ ἀνεξαιλίπτους τὰς πρώτας